

Lichwa w rozumieniu „Biblii” i „Koranu”

28 maja 2017

Lichwa, potępiana jest w obu tych księgach natchnionych choć trzy religie monoteistyczne judaizm, chrześcijaństwo i islam w inny sposób to potępienie rozumieją.

STARY TESTAMENT

Podejście do zagadnienia lichwy w judaizmie kształtuje „Stary testament”. W „Księdze wyjścia” znajdujemy takie oto słowa: „Jeśli pożyczysz pieniądze ubogiemu z mojego ludu, żyjącemu obok ciebie, to nie będziesz postępował wobec niego jak lichwiarz i nie każesz mu płacić odsetek” [Kw. 22, 24].

O lichwie mówi również „Księga kapłańska”: „Jeżeli brat twój zubożeje i ręka jego osłabnie, to podtrzymasz go, aby mógł żyć z tobą przynajmniej jak przybysz lub osadnik. Nie będziesz brał od niego odsetek ani lichwy. Będziesz się bał Boga swego i pozwolisz żyć bratu z sobą. Nie będziesz mu dawał pieniędzy na procent. Nie będziesz mu dawał pokarmu na lichwę” [Kpł 25, 35-37]

Najprecyzyjniej widzenie judaizmu pokazuje jednak zapis w

„Księdze powtórzonego prawa”: „Nie będziesz żądał od brata swego odsetek z pieniędzy, z żywności ani odsetek z czegokolwiek, co się pożycza na procent. Od obcego możesz się domagać, ale od brata nie będziesz żądał odsetek, aby ci Pan, Bóg twój, błogosławił we wszystkim, do czego rękę przyłożysz w ziemi, którą idziesz posiąść” [Pwt 23, 20-21].

Jak widzimy z powyższych cytatów w judaizmie lichwa jest potępiona ale tylko w przypadku współwyznawców. W przypadku innych narodów, wyznawców innych religii lichwa jest dopuszczalna i nie stanowi grzechu.

Jak wiemy, „Stary testament” jest również księgą natchnioną chrześcijaństwa. Tak więc obowiązują te same zapisy, a dodatkowo to, co o lichwie napisano w „Nowym testamencie”. Rozumiejąc iż braćmi są wszyscy chrześcijanie, których jak wiemy w państwach chrześcijańskich jest większość, chrześcijanie przenoszą swoje rozumienie uczciwości lub nie pożyczania na procent na wszystkich ludzi.

NOWY TESTAMENT

O lichwie w „Nowym testamencie” mówi „Ewangelia wg św. Łukasza”: „Jeśli pożyczek udzielacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, jakąż za to dla was wdzięczność? I grzesznicy grzesznikom pożyczają, żeby tyleż samo otrzymać. Wy natomiast miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając. A wasza nagroda będzie wielka, i będziecie synami Najwyższego; ponieważ On jest dobry dla niewdzięcznych i złych” [Łk 6:34, 35].

Jednak niejednoznaczność w widzeniu lichwy wprowadza przypowieść o talentach: „Odrzekł mu pan jego: „Sługa zły i gnuśny! Wiedziałeś, że chcę żąć tam, gdzie nie posiałem, i zbierać tam, gdzie nie rozsypałem. Powinieneś więc być oddać moje pieniądze bankierom, a ja po powrocie byłbym z zyskiem odebrał swoją własność.” [Mt 25, 27], o czym też pisał Łukasz:

„Odpowiedział mu: „Według słów twoich sądzę cię, zły sługo! Wiedziałeś, że jestem człowiekiem surowym: chcę brać, gdzie nie położyłem, i żąć, gdzie nie posiał. Czemu więc nie dałeś moich pieniędzy do banku? A ja po powrocie byłbym je z zyskiem odebrał”.” [Łk 19, 22-23]. Jak widzimy, nie jest to pochwała lichwy, a raczej przypowieść o pomnażaniu wiary.

Dlatego istotne jest jak Kościół interpretował tę sprawę. Uważano, że pieniądź nie może produkować pieniądza, gdyż jest to sprzedaż tego, czego się nie posiada. Stąd za lichwę w tym czasie uważano udzielanie pożyczki finansowej na dowolny, nawet symboliczny procent. Pożyczanie na procent było potępiane przez ojców Kościoła, jak św. Bazyli (IV w.), papieża Leona I Wielkiego [IV w.], czy też późniejszych jak Tomasz z Akwinu [XIII w.], choć pożyczanie na procent przez chrześcijan i kapłanów było stosowane, skoro na synodzie nicejskim w roku 325 zdecydowano iż kapłani pożyczający na procent będą usuwani z kapłaństwa. Zakaz ten rozszerzono również na chrześcijan świeckich przez lokalny synod Karola Wielkiego w roku 789. Na soborze II laterańskim w roku 1139 lichwiarzom odebrano prawo do chrześcijańskiego pochówku, zaś synod laterański III w 1179 zakazał duchownym przyjmowania od lichwiarzy datków a także udzielania im komunii.

Zmiana tego podejścia nastąpiła na IV soborze laterańskim w roku 1215, gdzie rozdzielono lichwę ciężką – na wysoki procent i lichwę łagodną. Tę interpretację Kościół a także państwa chrześcijańskie utrzymują do dnia dzisiejszego, a państwa określają maksymalny procent na jaki można udzielić pożyczki, choć w praktyce różnie to bywa, bo czy problemy frankowiczów nie można uznać za problemy wynikające z lichwy?

KORAN

W „Koranie” obowiązuje pełen zakaz pobierania „riby”, czyli procentów od pożyczonej sumy. W systemie bankowym zgodnym z prawem muzułmańskim (szariatu) istnieje zakaz pożyczania na procent, a także wspierania inwestycji niezgodnych z

wartościami islamu, czyli np. produkcja broni (o czym świetle ostatnich wydarzeń terrorystycznych warto pamiętać, gdyż zamachowcy nieraz powołują się właśnie na wartości islamskie), alkoholu, pornografii.

Bankowość islamska opiera się nie na odsetkach od pożyczonych sum, a na udziale w zyskach z inwestycji, na które pożyczono pieniądze. Ryzyko udzielonego kredytu strony dzielą solidarnie.

Autorstwo: Zawisza Niebieski

Ilustracja: [Quentin Massys \(obraz „Lichwiarze”\)](#)

Źródło: WolneMedia.net

BIBLIOGRAFIA

1. Małgorzata Ramocka, „Zagadnienie lichwy w ujęciu wielkich religii monoteistycznych”, Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Tarnów, http://www.annalesonline.uni.lodz.pl/archiwum/2008/2008_01_ramocka_297_302.pdf
2. „Biblia tysiąclecia”.